TREI SCRISORI NEDESFĂCUTE –

POVESTIRE DE IRVIN D. YALOM

Emilia ALBU

Abstract

In the short story "Three Undisclosed Letters" Irvin D. Yalom, psychotherapist and contemporary novelist, describes the case of the patient Saul C., a high achieving neurobiologist, in a situation of extreme stress, because of three letters he receives at intervals of several days and does not have the courage to open them. The barrier of communication generated by the state of anxiety has devastating consequences for Saul's psychic, who expected Dr K.`s opinion, regarding the quality of a common research that he contributed to in the greatest extent. Being anxious, he has serious concerns about Dr K.'s verdict, living a terrible fear, continuosly, all three letters remaining unopened. Because of the lack of confidence in himself, he has constant stress; during the treatment at the psychotherapist, Saul finds out that Dr.K. died, opens the letters and notices that the deceased had an exceptional opinion about him as a specialist and a person. This news makes him to be a normal human being again and calms him.

Keywords: Yalom, Saul, unopened letters, communication barriers, depression, anxiety

1. Introducere

Irvin D. Yalom, unul dintre cei mai cunoscuţi psihoterapeuţi contemporani, este şi un talentat romancier, ale cărui scrieri captivează atât prin stilul atractiv, cât şi prin amestecul de realitate şi ficţiune.

Cunoscut cititorilor români în special prin lucrările *Plânsul lui Nietzsche* şi *Călăul dragostei*, scriitorul se impune prin subtilitatea mesajelor, prin metaforele folosite, „materia primă" a povestirilor fiind „durerea existenţială".

Acţiunea romanului *Plânsul lui Nietzsche* se petrece în perioada de mare efervescenţă intelectuală din Viena sfârşitului de secol XIX, în ajunul naşterii psihanalizei, iar cartea *Călăul dragostei* cuprinde poveştile de psihoterapie a zece pacienţi, „care au apelat la psihoterapie şi care pe parcursul acestui demers, s-au luptat cu durerea existenţială."

BDD-A3023 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:37:24 UTC)

2. Barierele comunicării

Viaţa nu poate fi concepută în afara comunicării dintre grupuri de oameni sau indivizi. Comunicarea însă nu se realizează întotdeauna facil, există de multe ori factori perturbatori, de natură fizică, precum calitatea mai slabă a transmisiilor (condiţii meteo, paraziţi, bruiaje), zgomotele externe, care reprezintă elemente ce ne parvin din mediu şi fac mesajul greu de înţeles, şi zgomotele interne, cele care apar în mintea emiţătorului, dar şi a receptorului, atunci când aceştia se gândesc sau simt altceva decât elementele care se transmit direct în cadrul comunicării (de exemplu studentul care nu aude ceea ce spune profesorul, deoarece se gândeşte la persoana de care este îndrăgostit).

3. Studiu de caz (Povestirea *Trei scrisori nedesfăcute*)

Este vorba de un episod petrecut în viaţa neurobiologului Saul C., specialist de înaltă ţinută, pacient al doctorului Yalom, care se prezintă la acesta, într-o stare de accentuată agitaţie.

„…către prânz am ieşit puţin, am făcut o mică plimbare pe alee spre cutia poştală din drum, ca să-mi ridic corespondenţa… de obicei îmi citesc scrisorile în timp ce mănânc de prânz. Din nu ştiu ce motiv, nu-mi dau seama exact de ce, aveam presimţirea că nu va fi o zi obişnuită. Am ajuns la cutia poştală şi…

Saul n-a putut să spună mai departe. Vocea i s-a gâtuit. A lăsat capul în jos şi a încercat să-şi vină în fire. Nicicând nu-l văzusem într-o stare mai proastă. Avea o expresie nenorocită pe faţă, care-l făcea să pară mult mai bătrân decât cei şaizeci şi trei de ani pe care-i avea; ochii umflaţi şi cu privirea rugătoare, de câine părăsit, îi erau roşii şi injectaţi; pielea pătată îi lucea de sudoare.

După un răstimp, a încercat să continue:

- Printre plicurile din cutie am văzut… am văzut că venise …şi… nu mai pot, nu ştiu ce să fac…

În cele trei sau patru minute de când intrase la mine în cabinet, Saul reuşise să-şi inducă singur o stare de profundă agitaţie. A început să respire repede şi întretăiat, trăgând scurt şi sacadat furi de aer în piept… Dacă mai dura mult criza asta de hiperventilaţie, eram sigur că Saul va leşina.!

Prima scrisoare primită de Saul, la domiciliul lui din California dintre cele trei descrise în povestirea lui Yalom, era într-un plic mare şi cafeniu, cu aspect oficial din partea

BDD-A3023 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:37:24 UTC)

Institutului de Cercetare Stockholm, din Suedia, la care Saul colaborase, pe baza unei distincţii extrem de preţuită: o bursă de înalt nivel, în calitate de cercetător invitat. În Suedia, Saul a cunoscut o celebritate, pe renumitul dr. K., cu care a cooperat în cadrul unei cercetări şi au făcut demersuri pentru publicarea studiului într-o revistă de specialitate.

În privinţa calităţii studiului, Saul, din păcate, avea serioase îndoieli, nefondate însă, el fiind un cercetător de mare valoare, dar neavând suficientă încredere în sine. Ca urmare a acestui fapt, Saul nu a avut curajul să desfacă scrisoarea, temându-se de un refuz din partea dr. K., aşa că „a pus-o bine" într-un sertar al biroului său.

Saul îşi continuă povestirea: „Cea de-a doua scrisoare a sosit opt zile mai târziu. Plicul era identic cu cel de la prima scrisoare. L-am pus şi pe ăsta, tot nedesfăcut, peste primul, în acelaşi sertar de la birou. Dar n-am realizat nimic ascunzându-le. Nu mă puteam abţine să nu mă gândesc la ele, şi în acelaşi timp, nu puteam suporta să mă gândesc la ele! Of, tare-aş fi vrut să nu mă fi dus niciodată la Institutul Stockholm!"

Doctorul Yalom ascultă cu atenţie ce îi spune mai departe Saul: „A treia scrisoare a venit la vreo zece zile după cea de a doua. Şi a pus capac: mi-a năruit toate planurile, orice speranţă de scăpare. Bănuiesc că mi-a năruit şi ultima rămăşiţă de mândrie. La câteva minute după ce am primit-o, pusesem mâna pe telefon şi vorbeam cu secretara ta."

Saul solicita de urgenţă o consultaţie psihiatrică pentru stabilirea unui tratament prin psihoterapie. Din discuţiile purtate cu medicul curant, printre altele a mai rezultat că la Institutul de Cercetare Stockholm „condiţiile erau extrem de generoase: un stipendiu în valoare de cinzeci de mii de dolari, nici un fel de obligaţii contractuale, şi era liber să-şi urmărească propriile interese de studiu şi să decidă singur câtă muncă didactică sau de colaborare doreşte să facă."

Cu toate elementele favorabile de la Stockholm, situaţia în care se găsea Saul era gravă: anorexia, insomnia, gândurile morbide şi suicidale care-l măcinau (avusese o tentativă serioasă de sinucidere în urmă cu cinci ani), faptul că era dispus să renunţe, din sentiment de culpabilitate, la cinzeci de mii de dolari, reprezentând contravaloarea bursei din Suedia, tensiunea arterială foarte mare, la care se adăuga situaţia familială nefericită, îi făceau existenţa insuportabilă.

În continuare Saul era blocat, cele trei scrisori zăceau în sertarul biroului, nedesfăcute. Se părea că atât pacientul, cât şi medicul psihoterapeut se aflau pe un drum fără ieşire.

Când totul era aparent pierdut, Saul a primit un telefon de la un coleg şi prieten, care îl ruga să verifice o cerere de bursă. În timpul conversaţiei, prietenul întrebase dacă a auzit vestea despre dr. K. Precaut, Saul replicase că a fost imobilizat la pat în ultimele câteva

BDD-A3023 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:37:24 UTC)

săptămâni şi nu ţinuse legătura cu nimeni. Colegul i-a spus atunci că dr. K. murise pe neaşteptate, din cauza unei embolii pulmonare. Saul a reacţionat prompt:"spune-mi doar când a murit!" Aflând data decesului, Saul a ajuns la concluzia că dr. K. murise înainte de apariţia articolului său, aşa că cele trei scrisori terorizante şi-au pierdut brusc puterea, fiindcă era imposibil să conţină referiri negative cu privire la el. Ca urmare, a luat scrisorile din sertar şi le-a deschis: prima scrisoare era din partea unui cercetător asociat al Institutului Stockholm, prin care îl ruga pe Saul să-i dea o recomandare scrisă pentru candidatura pe care o depusese la o universitate americană; cea de-a doua scrisoare conţinea un simplu anunţ privind decesul doctorului K. şi programul ceremoniei funerare. Misiva le fusese trimisă prin poştă tuturor membrilor şi colaboratorilor din prezent şi din trecut ai Institutului de Cercetare Stockholm; cea de-a treia scrisoare era o scurtă notă din partea văduvei doctorului K., în care aceasta presupunea că Saul aflase deja de nefericitul eveniment. Dr. K. îi vorbise întotdeauna în termeni elogioşi despre Saul şi văduva era convinsă că ar fi vrut ca ea să-i trimită scrisoarea de mai jos, găsită neterminată pe biroul lui:

„Dragă domnule profesor C... mi-au lipsit teribil taifasurile noastre. Ştim amândoi că demersul în care ne-am lansat împreună se poate să nu fi fost cel mai reuşit, dar, pentru mine, lucrul cel mai important este că mi-a dat posibilitatea să te cunosc şi personal, după treizeci de ani de când îţi cunosc opera şi ţi-o respect."

Efectul detensionant al scrisorii a fost „imediat şi profund". Deprimarea lui Saul şi tot marasmul însoţitor au dispărut în scurt timp şi el şi-a revenit la condiţia de normalitate.

În concluzie, studiul de caz prezentat ilustrează faptul că barierele de comunicare pot avea efecte, nu de puţine ori, devastatoare asupra psihicului uman şi a relaţiilor cu ceilalţi. Din fericire, toate sistemele de comunicare sunt perfectibile spre armonizarea trăirilor individuale şi colective.

BIBLOGRAFIE

1. Abric, J.C. (2002), *Psihologia comunicării, teorii şi metode*, Ed. Polirom, Iaşi
2. Pânişoară I.O., (2006), *Continuarea eficientă*, Ediţia a III-a, revăzută şi adăugită, Ed. Polirom, Iaşi
3. Yalom, I.D., (1995), *Plândul lui Nietzsche*, Ed. Humanitas, Bucureşti, Pöβneck GmbH
4. Yalom, I.D., (2008), *Călăul dragostei şi alte poveşti de psihoterapie*, Ed. Trei, Bucureşti, 2008

BDD-A3023 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:37:24 UTC)